

Euthanasie

Veel mensen zijn niet bang voor de dood, maar voor het lijden voordat ze dood gaan. Ze vragen zich af: zal ik pijn hebben? Zal ik het benauwd hebben? Zal ik bang zijn?

Soms lijdt iemand zo erg, dat hij niet meer verder wil leven. Je kan dan aangeven dat je euthanasie wil. Het woord euthanasie betekent goed sterven of een zachte dood. Bij euthanasie maakt een arts een einde aan het leven, op verzoek van de patiënt. Je verzoek moet wel aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Natuurlijk sterven

Veel mensen sterven op een 'gewone', natuurlijke manier: rustig en zonder veel pijn, angst of benauwdheid. Dat gaat vaak vanzelf zo of met de hulp van medicijnen, zoals morfine of andere behandelingen. Hoe sterven gaat, lees je op de pagina [Stervensfase](#).

Soms zijn medicijnen nodig waar mensen slaperig van worden, zodat zij minder last hebben van hun klachten. Dit heet [palliatieve sedatie](#). Bij de ene persoon is een beetje soezerig zijn, voldoende om geen last meer te hebben van klachten, zoals pijn of benauwdheid. Voor een ander is diepe slaap nodig om dit te bereiken. Bij palliatieve sedatie wordt het leven niet beëindigd. Je leeft je leven tot het natuurlijke einde uit, zonder klachten. Het is dus geen euthanasie.

Wanneer euthanasie?

Sommige mensen lijden zo erg, dat ze niet meer verder willen leven. Ze kunnen niet meer. Dan spreek je van ondraaglijk lijden. Wat dat is, verschilt van mens tot mens. Het kan om lichamelijke klachten gaan, zoals pijn, uitputting, misselijkheid of [benauwdheid](#). Het kan ook om geestelijke klachten gaan, zoals [angst](#), somberheid en verwarring. Vaak gaat het om een combinatie van klachten.

De patiënt is de enige die kan zeggen waar ondraaglijk lijden begint. Waar de één nog positieve en waardevolle momenten beleeft, ervaart de ander die niet meer. Dan kan hij of zij aan [euthanasie](#) denken.

Euthanasie aanvragen

Euthanasie of niet, dat is een belangrijke beslissing. Dat betekent dat er eerst goed over gepraat én nagedacht moet worden.

Praten met je zorgverleners

Praten met je naasten

Vandaag is niet morgen

Misschien vond je gisteren dat je leven ondraaglijk was, maar kijk je er vandaag weer anders tegenaan. Het komt ook vaak voor dat mensen hun grenzen opschuiven: ze wennen aan nieuwe situaties, die ze van tevoren misschien als ondraaglijk zagen. Het is dus belangrijk dat je goed nadenkt. Euthanasie is niet iets waar je in een opwelling voor kiest.

Voorwaarden voor euthanasie

Als je vindt dat je ondraaglijk lijdt en er is geen verbetering mogelijk, dan kun je je arts om euthanasie vragen. Je arts zal je veel vragen stellen, want hij mag niet zomaar euthanasie geven. Hij moet zeker weten dat je verzoek aan de [wettelijke eisen](#) voldoet. Hij zal vragen:

- of je zelf euthanasie wilt en niemand je onder druk zet
- of je er heel goed over hebt nagedacht en niet in een opwelling beslist
- of je precies weet wat euthanasie betekent en hoe het gaat
- of en waardoor je je leven als ondraaglijk lijden ervaart
- of er voor jou geen andere mogelijkheden zijn om jouw lijden draaglijk te maken

Als je arts deze punten beoordeeld heeft, zal er nog een tweede (onafhankelijke) arts met je praten. Deze tweede arts is een SCEN-

arts die speciaal is opgeleid om euthanasieverzoeken te beoordelen. SCEN is een afkorting van Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland.

De SCEN-arts wil met je praten zonder dat er anderen bij zijn. Hij wil zeker weten dat je de euthanasie echt zelf wil en dat je niet onder druk wordt gezet door andere mensen. De SCEN-arts zal meestal ook willen praten met je naasten en zorgverleners.

De SCEN-arts schrijft een verslag waarin staat of jouw verzoek aan de wettelijke eisen voor euthanasie voldoet. Dit verslag gaat naar je eigen arts die het met je bespreekt. Als de SCEN-arts vindt dat het verzoek aan de wettelijke eisen voldoet, kan jouw arts verdere afspraken met jou maken. Bijvoorbeeld wanneer en wie je erbij wilt hebben.

Als het verzoek om euthanasie niet aan alle zorgvuldigheidseisen voldoet, adviseert de SCEN-arts negatief. Je arts mag dat advies naast zich neerleggen en je toch euthanasie verlenen, maar dat besluit moet hij wel kunnen uitleggen. Neemt hij het negatieve advies wel over, dan wordt de euthanasie niet gegeven. Dat besluit geldt niet voor altijd. Als de situatie verandert, kan je arts je verzoek opnieuw in behandeling nemen.

Mag je arts weigeren?

Niet alle artsen willen euthanasie geven. Je eigen arts mag dat dus ook weigeren. Dit kan uit principiële reden zijn maar ook omdat hij vindt dat jij (nog) niet ondraaglijk en uitzichtloos lijdt. Maar hij mag jou niet tegenhouden. Hij zal je verwijzen naar een andere arts. Je kunt ook zelf op zoek gaan naar een andere arts.

Zo gaat euthanasie

Samen met je naasten en de arts bespreek je waar je wilt sterven en wie je er graag bij wilt hebben. Euthanasie kan via een infuus of met een drankje. Als je voor een drankje kiest, krijg je van je arts een drankje met een sterk slaapmiddel. Je neemt dit drankje dan zelf in. Officieel heet het dan geen euthanasie maar 'hulp bij zelfdoding'. Je arts bespreekt met je wat in jouw situatie kan en wat je het liefste hebt.

Bij euthanasie val je via een infuus eerst in een diepe slaap. Daarna krijg je een middel dat de spieren verlamt, ook de ademhalingsspieren en de hartspier. Je overlijdt dan snel en rustig.

Hoe gaat het verder na euthanasie?

Na de euthanasie belt de arts de lijkschouwer van de gemeente. De lijkschouwer komt kijken en controleert of de patiënt door euthanasie is overleden. Daarna belt de lijkschouwer de officier van justitie, die toestemming moet geven voor begraven of cremen.

De arts vult een meldingsformulier en een verslag in. De lijkschouwer stuurt de verslagen van de arts en de SCEN-arts naar de regionale toetsingscommissie euthanasie. De leden van deze commissie beoordelen of de arts zorgvuldig heeft gehandeld. Ze sturen de arts hierover een brief.

Meer informatie

Als je vragen, twijfels of angsten hebt rondom het levenseinde, kun je terecht bij de NVVE, de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde.

De NVVE helpt je om goed na te denken over wat je wilt, en om jouw wensen duidelijk te maken aan je naasten en zorgverleners.